

изпитнитѣ на тия отъ жителитѣ, които си изгубватъ войнишкитѣ правдини или въобще сж били заварени и тѣпкани като рая. Още отъ тукъ изпѣква и разликата между българи, числящи се къмъ разнитѣ войнишки институти, и тия сподѣлящи сѣдбата на по-голѣмата частъ отъ християнското население, нарѣчено отъ турцитѣ рая. Раята въ широка смисълъ на думата и специално за турската империя, значи завладѣни немохамедани, неимѣющи никакво политическо равенство съ владѣтелитѣ. Тѣ сж били, тѣй да се каже, етничното държавническо тѣсто, отъ което владѣтелитѣ сж създавали форми каквито щатъ и когато щатъ: роби, прѣдметъ на ангария, потурчвания, разселвания, изнасилвания и безконтролна, неотговорна сѣчъ. Отъ тукъ се вижда, до колко е умѣстно да се тегли паралелъ между турци и рая, отъ една страна, и римскитѣ патриции и плебеи, — отъ друга. Обдаренитѣ съ правдини християни: войници, дервенджии, соколници, мартолосои и т. н., като включимъ и чорбаджиитѣ, сж държели срѣдата между турцитѣ — владѣтели и рая — завладѣни. Разнитѣ клонове правдини: войнишки, дервенджийски, соколнишки и т. н. ще наричаме съ обща дума и въ широка смисълъ войнишки, войниклъкъ. Тия институти бѣха еднишкитѣ нишки, които свързваха робственитѣ българи съ срѣдновековнитѣ. Тѣ сж и сѣществениятъ ферментъ на политическото ни обновление и революционенъ развой до освобождението. Тукъ страницитѣ ни сж тѣсни за да се приведатъ хиляди убѣдителни данни въ посока на казаното.

Първи който спомена, че Сливенъ е влизалъ въ числото на войнишкитѣ заселища въ Турция бѣ Иречекъ. Не може да се види отъ кѣдѣ той се е ползувалъ за тоя фактъ, защото въ труда му за българитѣ нищо повече не се пише за Сливенъ въ тая смисълъ. Втори е Каницъ, но за източникъ той е взелъ пакъ Иречека. Строго казано, първиятъ отъ историцитѣ, които сж загатвали за войнишкото минало на Сливенъ, бѣ родомъ отъ сѣщия градъ Д-ръ Селимински. Той е прѣживѣлъ послѣдниятъ стажъ на сливенския войниклъкъ, но малко внимание е обърналъ върху тоя институтъ и ни лишава отъ интересни подробности. Българскиятъ войниклъкъ подъ турцитѣ е притър-